Additiones circa prologos

Sapientib⁹ ⁊ inſipientib⁹ debitor ſum: vnde ex parte huius
vniuerſalitatis ſenſus litteralis manifeſtam habet p̄eminē-
tiaꝫ. In hoc autem quod obijcis de incommunicabilitate: ſi
ſic opinaris a veritate deuias manifeſte. Cōmunicat̄ eni ſen
ſus lr̄alis cuilibet ꝓpoſitioni ſacre ſcripture vt dictuꝫ eſt: et
iterū in multis locis vnus paſſus habet multiplicē expoſiti-
onem litteralem: put fuit oſtenſum in tertio articulo queſtio
nis. Eſt etiā ſenſus lr̄alis abyſſus multa ꝓpter magnas dif
ficultates ī ea cōtentas: circa ea que ad fidem ⁊ mores perti
nent. Nec mirandū: nam ſcientiarū humanarū libris in qui-
bus ſolus ſenſus litteralis ē inquirendus: q̄ꝫ pluna cōmēta
ſunt: ⁊ plures expoſitiones ſeu ſcripta. Similiter ⁊ multipli-
ces queſtiones ad mentem auctorū intelligendam ſeu eluci-
dandā: vt patꝫ in Phyſic. Metaphyſic. ⁊ Ethic. Similit̄
in facultatib⁹ vtriuſꝙ iuris ⁊ hmōi: in quib⁹ nec in textu nec
in glo. eſt ſenſus niſi litteralis. Si igit̄ in illis in quibus ſo-
lum illa tractantur: que in lumine naturali rationis cogno-
ſci pn̄t: tot mutiplicitates cōmentoꝝ: varietateſꝙ queſtionū
et expoſitionū ⁊ hmōi circa ſenſum litteralē inueniūt̄: quāto
magis in ſcriptura diuina vbi agit̄ de his que ſupernaturali
lumine tantūmodo cognoſcunt̄ inueniri poſſunt multiplices
ſenſus litterales ſeu expoſitiones queſtiōes ⁊ hmōi. Nec cre
do te latere: ꝙ ſenſus lr̄alis diuidit̄ in tres ſpēs ſm Aug.
in libro de vti. cre. ſ. in hiſtoriacā. etymologicā: ⁊ anagogicā
vt in tertio articulo expoſui. Similiter ⁊ ſepteꝫ claues ſeu re
gule quas Iſid. tradit in libro de ſum. bo. que in prologo a
a poſtillatore ponunt̄ nō ſunt niſi quedā ſpecies ſenſus litte
ralis vt patet intelligēti. Ex quibus manifeſte patet: ꝙ ſen-
ſus litteralis eſt cōmunicabilis ⁊ multiplicabilis. Dicis eni
cōſequenter ꝙ dignitas iſtoꝝ ſenſuum attendit̄ penes maio
rem vtilitatē q̄ cōſequit̄ maiorē certitudinē: qđ tibi concedo
ꝓut in queſtione p̄dicta largius eſt deductū: ſed qđ ſubiun-
gis. ꝙ certitudo ſpūalis intelligentie nō eſt ſpeculationis ſic
litteralis intelligentia: ſed eſt certitudo experiētie ⁊ ſm effe-
ctum ⁊ ꝑ modū guſtus: ꝑ inſpirationē ⁊ teſtimoniū ſpūſſan-
cti: hic manifeſte inuoluis ſentētias. Attribuis enim ſenſui
ſpūali ſeu myſtico qđ in homine ſpūali hꝫ locuꝫ. nō enim de
ratione ſenſus ſpūalis ſeu myſtici eſt: vt det grām eum intel
ligenti ſeu inueniēti: nec etiā eſt neceſſariū: ꝙ habens veruꝫ
ſenſum myſticū ſeu ſpiritualem ſacre ſcripture ſit ī gratia gra
tificante. ſufficit eni ad ſenſum ſpiritualē ſeu myſticum recte
inueniendū ſeu habendū: habere ſeu ꝑticipare donum pro-
phetie: ſeu donū interpretatiōis ſermonū: q̄ licet ſunt grē: tn̄
ſunt gratis date tn̄: ⁊ ſic certitudo illa quaꝫ dicis ꝑ modum
guſtus ꝑtinet ad donū ſapiētie: ſm ꝙ ſpūalis homo iudicat
oīa etiā ꝓfūda dei. ¶ Ex hoc dicto tuo etiam ſequeret̄ ꝙ nul-
lus haberet certitudinē alicui⁹ ſenſus myſtici ſeu ſpūalis ſa-
cre ſcripture niſi exiſtens in gratia. Et cum nemo ſciat de le-
ge cōmuni: vtrum ſit dignus amore vel odio: ſequit̄ ꝙ nul-
lus ſciret ſe habere talem certitudinē p̄dicti ſenſus myſtici đ
lege cōmuni qđ eſſet valde inconſonū rationi. Conſequen-
ter dicis ꝙ nō probo verba ſancti Tho. eſſe igne charitatis
examinata: ſi bene attendiſti verba mea: ſic dixi: Credo ver-
ba ſancti Tho. eſſe igne charitatis examinata. vn̄ de creduli
tate mea nō requirit̄ aliud teſtimoniū: niſi ꝙ in dictis ⁊ ī ſcri
ptis meis ſemꝑ ſequor iſtū ſanctum doctorem vtinā digne et
ſufficienter: nec ignoro ꝙ dicta ſua ī pluribus ſunt impugna-
ta ꝑ plures ingenioſos theologos viros admirabiles: vt di
cis: nec ex hoc impedit̄ mea credulitas ſeu ꝓſecutio. Cuꝫ qꝛ
ſepe cōtingit doctrinas veras impugnari: tā in theologicis
quoꝝ p̄ncipiū poſitū eſt in ſignū cui cōtradicet̄: q̄ꝫ ī ꝑypathe
ticis. Cū qꝛ illa in quib⁹ ꝯtradicit̄ nō referūt vt firmiter cre
do ad expoſitioneꝫ alicuius paſſus ſacre ſcripture an ſic vel
aliter teneat̄: ⁊ ideo talia apud me qui đ ſolo vero intellectu
ſacre ſcripture ⁊ diuine curo magis ſunt curioſa q̄ꝫ fructuo-
ſa: vnde ⁊ Aplus de ſimilibus dicit: ꝙ queſtionē magis pre
ſtant q̄ꝫ edificationeꝫ ⁊c. ¶ Vltimo cōmendas magiſtrū Ni-
colaū: eo ꝙ ſententias ſanctoꝝ doctorū proprie ſentētie poſt
poſuit vt auctoriçaret opus ſuum: ⁊ ſi ſimpliciter illū cōmen
dares recte vtiꝙ faceres. Cōmendādus eni eſt q̄ tanto ſtu-
dio ⁊ labore ſacrā ſcp̄turā expoſuit ſub plano ⁊ ſuaui ſtilo: ſꝫ
miror te ex hoc illuꝫ cōmendaſſe ꝙ ſententias ſuas dict. ſan-
ctorum p̄poſuit vt ais ad auctoriçandū opus ſuum: cū huic
cōmendationi nō ſolum ſacra ſcriptura repugnet. Legit̄ eni
Non qui ſeipſum cōmendat ille ꝓbatus eſt. ij. Coꝝ. x. et ali-
bi: Laudet te os alienum nō tuū: Prouerb. xxvij. hoc etiam
phyſica doctrina ſuadet. Ait enim phus: Laudamus ſeipos
vituperantes. ¶ Secūdo per oppoſitum ſeipſum laudare ſeu
alijs

alijs preponere nō eſt cōmendabile: preſertim cuꝫ poſtillator
de quo loquimur vt ordinis minoꝝ dignus ꝓfeſſor humilita
tem nō preſumptionem ſequi eſtimandus eſt: magna enim de
ſe ſentire hi qui mollibus veſtiunt̄ in domibus regū eſſe con-
ſueuerūt. Nec eni adduci poſſum: vt credā ꝙ poſt ponere ſen
tentiā ſancti Hierony. vel alicuius ſancti doctoris dicto. Ra.
Sa. preſertim vbi ratio nō ſuadet commēdatione reputes di-
gnum. Lauda ergo eum in quo laudandus eſt: in recta vide-
licet intentione: quā credo eum habuiſſe: et ꝓpter laborē ma-
gnum quē ſuſtinuiſſe dubium nō eſt: vt ſacram ſcripturam ex-
poneret ⁊ pro maiori parte recte: nō autē ex eo ꝙ a ſanctorum
doctorum interdum expoſitionibus indebite deuiauit. Secū-
do Xpo comendans poſtillatorem ex hoc ꝙ per habitū theolo
gicum veritatem ſententie habuit: licet in lacte non ſuxiſſet ꝓ
prietatem hebraici ſermonis: quod ſalua pace videtur minus
rationabiliter dictum. Notū eſt eni ꝙ habitus theologicus
nō ſe extendit ad donū linguaꝝ habendum: ⁊ iđ cū theolog⁹
dicit: ſic eſt in hebraica veritate: ⁊ ibi non ſic inuenit̄ nō eſt ex
hoc cōmendandus. ¶ Cōmendas eū tertio ex hoc: ꝙ inter do
ctores hebraicos nō inuenit meliorem theologum q̄ꝫ Ra. Sa.
¶ Circa quod notum eſt ꝙ ſi in rei veritate ille fuit minus pe
ritus q̄ꝫ alij: non debet cōmendari ex eo ꝙ ſequitur eum: pre-
ſertim in deuijs ⁊ in cōſonis auctoritatibus ſanctoꝝ. Commē
da ergo illum in his vt ex his quibus cōmendandus eſt: ⁊ li-
benter amplectar commendationes tuas. ¶ Cōcludendo er-
go chariſſime frater non credas me reprehendere voluiſſe po
ſtillatorem vt dicis: abſit a me: ſed potius poſtillam ſuam eſ-
ſe ſimpliciter commendandaꝫ expreſſe aſſerui in queſtione p̄-
dicta: licet in aliquibus locis ſentiam eaꝫ minus ſufficere: qđ
non reputatur vitium ſimpliciter. Nemo nanꝙ mortalium ꝑ-
fecte omīa examīare poteſt: ſepe enim dormitauit Homerus.
Sanctum auteꝫ eſt in omnibus ſcientijs: preſertim in ſcriptu-
ra diuina ſemper prehonorare veritatem. vtinam frater dile-
ctiſſime eſſes in meo conſortio ſaltem aliq̄ꝫtulo tempore: vt ſi-
mul diſcurrere valeremus additiunculas has et ſic experimē
to cognoſceres: ꝙ in illis locis in quibus ab eis dictis deuia-
re videor çelo veritatis nō reprehēdendi ſtudio ꝓceſſi: ⁊ etiā
in his non iudicio proprio deuiam: ſed ſequendo maiorū ſen-
tentiam: Vale frater in domino et meliora chariſmata ſemper
emulare ⁊c.

Incipit prologus in replicas defenſiuas po-ſtille fratris Nicolai de lyra ab impugnationibus dn̄i Bur-genſis editas a venerabili et religioſo patre fratre Matthia doring ſacri ordinis minorum: prouincie Saxonie miniſtro: ad plurimorum rogatū: prefatam poſtillam vt veritate lucen-tem amplexantium.

Modeſtiam antiquaꝫ tenere homines iuſtos
atꝙ ſanctos decebat: ⁊ ordinata regulariter
iniurijs nō grauare moleſtis. Nam ſicut mi
nus bene geſta correctionis limam: ſic opti
me facta laudē et gloriam requirunt. ſed qꝛ
omnimoda perfectio: ſolis diuinis rebus cō
petit: in cunctis humanis operibus reperiri
poterit quod reprehenſione dignum eſt: cum modeſtia tamē
vt ait beatus Aug⁹. in princi. retract. que modeſtia nō modo
in agibilibus: ſed et ſcibilibus locum habet. Nam ſm verum
intellectū ſacre ſcripture circa diuinum ſcibile errare nō cōtin
git: ideo ipſa ſola hunc honorem ſibi vendicat: vt recte intel-
lecta ſine reprehenſione conſiſtat: vt vult beatus Dionyſius
de diui. no. ca. ij. Nihilꝙ ei contrarium niſi ſit omnino falſum
in ea quoꝙ nihil reperitur abſurdum: ſm Aug. xj. ſuꝑ Gen.
ca. j. Diuerſitas igitur et contrarietas in eius expoſitione nō
habet ortuꝫ ex illa doctrina irrefragabili: ſed ex eo ꝙ eius ex
poſitores intellectum plenum non ſunt aſſecuti: vt vult beat⁹
Hilarius. ij. de trinitate. Que tamen expoſitorum diuerſitas
non omnino inutilis eſt: quinimo per ea pigricia ſtudentium
excutitur: vt veritas inquiratur: ſicꝙ eccleſie proficiūt inſur-
gentes hereſes: vt inquit beatus Aug⁹. i. ſuper Gen. ꝯtra ma
nicheos. Omnes igitur ſancti ⁊ catholici ſacre ſcripture tra-
ctatores antiqui nedum conſuetudo: verūetiam ſalua fide diſ
ſentiendo a ſucceſſoribus gratias meruerunt immortales: nā
poſt ⁊ per eorū venerādos ſanctoſꝙ labores excitati ꝓ patri
bus nati filij: doctores in coꝝ cōparatiōe moderni nō paꝝ lau
de digni ſurrexerūt: q̄ in ſacre ſcripture expoſitiōe deſudātes
vt vitam haberent eternam talibus ꝓmiſſam: ipſam elucida-
uerunt: ſenſum ipſius litteralem tanꝙ magis autenticum in-
quirentes: inter quos magiſter Nicolaus de Lyra in lingua
hebraica

hebꝛaica ſimul ⁊ latina peritus: vniuerſalioꝛ ⁊ p̄clarioꝛ reperitur: cuius ſpiritū tanq̄ pueri iunioꝛis de minoꝝ fratrū oꝛdine deus illuſtrādo miſericoꝛditer ſuſcitauit. Ipſe quoq̄ ſic ſuſcitatus qđ ſine fictione didicit: ſine inuidia cōicauit: ⁊ tanq̄ ſapientibus ⁊ inſipientibus magnis ⁊ paruulis debitoꝛ effectus ſatiſfacere cupiens opus egregiū cōpoſuit: ⁊ in ecclie ſancte gaçophylatiū paup ꝓfeſſione cum vidua paupercula ſtudere volentibꝰ ꝓfutuꝝ obtulit: ⁊ hoc ipſum opus ſuum poſtillam nuncupare decreuit. hoc inq̄ opus poſtille ⁊ ſi tante ſufficientie fuerit ꝙ ipſum nō ſoluʒ paruuli: ſed ⁊ magni nec ſolū fideles ſed ⁊ infideles in dubijs circa ſacre ſcripture litteralē intelligentiam requirunt: ipſe tñ magiſter Nicolaus: vt vere humilis imperfectum ſe recognoſcens: et vt pius culpā agnoſcens vbi foꝛtaſſis culpa nō eſt: in ꝓhemio ſui operis: ſe ⁊ per eum ſcripta determinationi ſancte matris eccleſie ſubmittens lectoꝛē beniuolū ⁊ coꝛrectoꝛē efflagitat charitatiuū: ſciens ꝙ nemo ex omni parte beatus. Ubi aūt charitatiuū coꝛrectoꝛeʒ expoſtulat: inſidioſum coꝛruptoꝛem inueniſſe pꝛobatur. Nam quidem iudeus vt dicitur in hiſpania ad fidem cōuerſus paulus in baptiſmo nominatꝰ: tandem ad eccleſiā Burgeñ. ꝓmotus: omni modeſtia poſt poſita: pꝛefatā poſtillam eccleſie ſancte neceſſariam: ⁊ cunctis ſtudioſis venerandam hoſtiliter inuaſit: immoderatione ꝑ beatum Hylariū. x. de trini. repꝛehenſiue deſcripta vbi dicit: Contra veritatem aut nō intellectaʒ: aut offendentem vel ſtulte vel vitioſe voluntatis erroꝛ obnititur. Immoderata eſt enim omnis ſuſceptaꝝ voluntatuʒ ptinacia vbi nō rōni volūtas ſubijcit̄: ſed his q̄ volumꝰ rationē inquirimus: ⁊ placidis doctrinaʒ coaptamus. Iamq̄ nomis potius q̄ rei erit doctrina que fingitur. Hos inq̄ immodeſtie modos (vt ita dicā) dictꝰ paulus Burgeñ. manifeſte tenuit: quia in multis oſtendit ſe poſtillā odiſſe ⁊ nō intellexiſſe vł intelligere noluiſſe ſicq̄ eam tanq̄ irrationabilem: falſam: erroneam: in mult̄ impꝛobauit: vt opus tam inſigne tanq̄ laudabile apud minus ſapientes puipenſum reddat: ⁊ vt immoderantiam p̄fatis modis aſſumptā coloꝛare videat̄: inuaſiones quas ſcripſit: additiōes: q̄uis vere ſint coꝛruptiōes: noīauit poſtillāq̄ vt patet in effectū ficte cōmēdauit. nam in ꝓhemio ſui coꝛruptoꝛij de hac poſtilla ſcribēs filio ſuo Alfonſo ſic ait: Quoniā inter innumerabilia pene opa quoꝝ veritate diuina ſcriptura circūdata refulget: poſtilla Nicolai de lyra: tam ſui recentia q̄ ſui digna celebꝛitate clareſcit: qui vtrūq̄ teſtamētum diſcurrens ſtudioſe ſenſum litteralem: qui inter ceteros p̄cipuus eſt copioſa luculentia tradidit: hāc tibi donare ꝓpoſui ⁊ quod legare cōceperā inter viuos: nō nude cōdonarē: ſʒ paterna additamēta paterno munuſculo cumulare viſum eſt hec Burgeñ. Unde ſi operi ſic cōmendato nō detrahentia addidiſſet: ⁊ vbi emendandū foꝛet cū modeſtia emendaſſet: non eſſet locus redargutoꝛi: ſed qꝛ ſub titulo additionuʒ calūnias coꝛruptoꝛias miſcuit q̄tum ꝑ euʒ ſtetit minus cautis opꝰ vile reddere ſtuduit: ⁊ ad modū ſcoꝛpiōis facie blandiēs cauda pupugit: et coꝛrupit: q̄tenus ope ſic vilificato: ſenſus ſacre ſcripture litteralis ⁊ pꝛecipuꝰ alibi ita plane plene: et cōpendioſe nō repibilis nō minus negligēter q̄ piculoſe tranſiret in abuſum. Ego frater Matthias oꝛdinis fratrū minoꝝ inter ſacre theologie ꝓfeſſoꝛes minimꝰ: ꝓuincie Saxonie miniſter indignus: ad multoꝝ pꝛefatā poſtillam carpendentiū rogatū certamen cōtra Burgeñ. ꝓ magiſtro Nicolao ſuſcepi: nō vt poſtille que ſeipſam ſufficienter defendit cōferam adminiculuʒ: ſed vt oſtendā magiſtrū Nicolaū ⁊ eius opus ſine modeſtia ſtimulo inuidie vane gloꝛie vel vtriuſq̄ a Burgenſe viliter impugnatū: ⁊ ſic opus Burgeñ. vere eſt poſtille coꝛruptoꝛiuʒ ita vt opus illud cū deo fauēte cōſūmatū fuerit coꝛrectoꝛium coꝛruptoꝛij venit merito nuncupandū: in quo coꝛruptoꝛio q̄cquid dictis magiſtri Nicolai nō obuiat ⁊ ſi repꝛehenſione dignuʒ vt additamentū relinquā intactuʒ: nec vim faciam: vbi Burgeñ. aliquē paſſum aliter q̄ poſtillatoꝛ exponit. Sciemꝰ etiā apud ſanctos doctoꝛes eiuſdem paſſus eſſe varias expoſitiones: niſi foꝛtaſſe a veritate vel a cōmuni ſentētia doctoꝛū notabiliter deuiaret. In hoc aūt opere ⁊ quocunq̄ alio ꝑ me facto vel in poſterū fiendo me totuʒ dignis ⁊ legitimis coꝛrectoꝛibus ſubmitto: ⁊ ſi ī hoc opere reperiat̄ qđ dixerim Bur. delirare non recipiatur: vt blaſphemia. ſʒ ad lr̄am ꝙ delirat: quia cum lyra nō concoꝛdat. In hoc igit̄ coꝛrectoꝛio hūc oꝛdinem cōiter ſeruabo. Primo enī punctū coꝛruptoꝛis fideliť referam: de hinc q̄d ⁊ q̄rū cōtra poſtillā magiſtri Nicolai facit oſtendā. Hoc p̄ſuppoſito circa ſenſum lr̄alem: qđ ⁊ poſtillatoꝛ et Burgeñ. p̄ncipaliter querunt ꝙ adeq̄ta ratio ſenſus lr̄alis ſit: ⁊ ꝙ ſenſus litteralis ſit ille qui eſt verus rationalis ꝑ ſpi-

ritum

ritū ſanctū intentꝰ: ⁊ ꝑ voces aut res ſine abſurditate ſignificatus. Iſta ratio adeq̄ta ſenſus lr̄alis haberet̄ a btō Aug̃. ſup Geñ. ad lr̄am ⁊ a btō Grego. in moꝛal̄. pꝛout etiam Bur. eoſdem ad id allegat in diſputatiōe q̄ſtiones pꝛeambule.

Replica cōtra quedā dicta Burgeñ. in q̄ſtione p̄ambula. ¶ In cuiꝰ q̄ſtionis articulo q̄rto Burgeñ. notat poſtillatoꝛē in duobꝰ. Primo ꝙ p̄ponderat expoſitionē infideliū. Scđo ꝙ diſſimulauerit reuerētias ⁊ auctoꝛitates ſanctoꝝ doctoꝝ. Quid veritat̄ ſit ī p̄mo dicetur ī loco ꝑ Burgeñ. allegato: videlicet Geñ. j. ¶ Circa ſcđm notandū ꝙ ſanctoꝝ auctoꝛitas ⁊ reuerētia: vbi ⁊ ſancti locuti ſūt: ſemꝑ debet a fidelibꝰ venerari: vt ptʒ. xv. di. decreti ꝑ totū. Ubi aūt vt hoīes: ⁊ ex opinione locuti ſunt: nec ſancti in hmōi ſibi volūt honoꝛē ꝯferri: vt pʒ. iiij. ſup Geñ. ad lr̄aʒ. ca. xxij. Sciuerūt enī ſancti ꝙ ex opiniōe ſapiētie cōtradicit ſine vitio ſapiēti: imo expedire videt̄ ī materia opinabili dubia moueri. nam ſic̄ beatꝰ Augꝰ. j. ſup Geñ. ꝯtra Manich. eccleſie. ꝓficiūt inſurgētes hereſes ad excutiēdū pigriciā: ita expedit ī eccleſias ꝯtrarias eſſe opiniōes eadē rōne: ⁊ q̄ cōtrarie ſancti doctoꝛes opinent̄ in pluribꝰ ſacre ſcripture paſſibus: nō niſi dicta ſanctoꝝ ignoꝛās ignoꝛat: nec puto inconueniens dicta infideliū aſſumi in expoſitionē ſacraꝝ ſcripturarū ⁊ ꝯfirmationē dubioꝝ occurrētiū. Nam beatus Aug. facit ſic. iij. ꝯfeſ. in p̄ncipio: ⁊ multis alijs locis vbi aſſumit ⁊ laudat dicta Ciceronis ⁊ Platonis ⁊ alioꝝ. Oīa enī q̄ contra fidē nō ſunt licet aſſumere in adiutoꝛiū. Omne enī veruʒ vero ꝯſonat ex. j. Ethi. Et foꝛtaſſis veritas fidei poſita ab infideli: ea q̄ ſunt fidei ꝯfirmat: vt dicit. xj. de ciui. dei. ca. xxj. ⁊ ij. de doc. chꝛiſtiana beatꝰ Augꝰ. ad ꝓpoſitū dicit: Si q̄ foꝛte fidei nr̄e accōmoda dixerint: nō ſolū foꝛmidanda nō ſint: ſed ab eis tanq̄ iniuſtis poſſeſſoꝛibꝰ ī vſum noſtrū vendicāda. Et poſito exemplo de iudeis ſpoliantibus egyptios ſubdit: ſic fecerat Cypꝛianꝰ doctoꝛ ſuauiſſimꝰ et martyr beatiſſimus Lactātiꝰ: Uictoꝛianꝰ: Optanus: ⁊ Hylariꝰ. Fruſtra g̃ Burgeñ. poſtillatoꝛē in eo redarguit: cum ⁊ ipſemet Ariſto. dicta aliq̄tiēs adducit. In ſexto articło eiꝰ q̄ſtiōis poſt verā: q̄uis apud Burgeñ. fictā cōmendationē poſtillatoꝛē ipe Burgeñ. vitupat in tribꝰ. Primo dicit ī poſtilla irrationabiliter poſtponi dicta ſctōꝝ: ⁊ ſpecialiť ſancti Tho. cuiꝰ dicta dicit igne charitat̄ examinata: ⁊ naturalis rōnis dictamine multipliciter purgata. Ad h̄ dico ꝙ Burgeñ. in poſtillatoꝛe egre ferre nō debuit: qđ ipſemet ſepe facere cōſueuit. In pleriſq̄ enim locis vt patebit in ꝓceſſu ⁊ beatū Aug̃. Hiero. Grego. Iſi. ⁊ ſanctū Tho. quē ceteris grandicōpendit poſtponit ſine ratione: qđ in poſtillatoꝛe nō reperit̄: q̄ nullius ſancti dictū repꝛobat: niſi ex maioꝛi ratiōe ⁊ auctoꝛitate declinādū oſtēdat. Et ſpecialiter huic Burgeñ. videt̄ crimē leſe maieſtatis ipugnare dicta ſancti Tho. q̄ p̄ferre videt̄ dictis Aug̃. Grego. Hiero. ⁊ alioꝝ. q̄ſi illa nō ſicut iſta ſint igne charitatis examinata: ⁊ q̄ſi illa ſicut iſta nō egeant retractatiōe. Beatus enī Augꝰ. in exoꝛdio ſue retractatiōis dicit ꝙ ī multiloquio peccatū nō deerit: q̄ nō hʒ p̄mas ptes ſapientie. ſ. recte docēdo: habeat ſaltem ſecūdas. ſ. modeſtie ī reuocādo errata. Concludit: qui iſta ſcituri ſunt nō imitent̄ me errantē: ſʒ in melꝰ ꝓficientem. Modeſtū fuiſſet Burgeñ. ſanctū Tho btō Aug̃. nō p̄ferre q̄ſi omīa dicta ſancti Tho. ſint p̄ma vera: qm̄ multa dicta beati Aug̃. ſunt hodie opinabilia: q̄ etiā libꝛos ſuos ſup Geñ ad lr̄aʒ reputat mag̃ eē inq̄ſitiuos q̄ diffinitiuos ⁊ q̄dā dicta eiꝰ etiaʒ nō retractata a moderna ſchola cōiter nō recipiunt̄: vt de rōne intelligendi opa ſex dieꝝ ⁊c. Non igit̄ egre ferat Burgeñ. ſi dicta btī Tho. nō vſquequaq̄ recipiant̄. Scđo aūt Burgeñ. notat poſtillatoꝛē q̄ſi nō fuerit ꝑfectꝰ in idiomate hebꝛaica: eo ꝙ a puericia nō didicit ſʒ illa ratio nō valet: qꝛ ſtat ſenē addiſcere idioma qđcūq̄ ꝑfecte. Nec Burgeñ. debuit ex eo notare poſtillatoꝛē: ſed ei gratias agere: qꝛ ad exaltationē catholice fidei: ⁊ ſacre ſcripture dilectiōe tm̄ impēdit ſtudiū vt intellectū lingue hebꝛaice etiā adultꝰ aſſequi meteret̄. Qđ ſi repꝛhenſibile ē: venit beatꝰ Hiero. ſilr̄ culpandus: quod abſit. Tertio Burgeñ. culpat poſtillatoꝛē: qꝛ ſecutꝰ eſt Ra. Sa. potius q̄ alios hebꝛeos eo potioꝛes. Reſpōdeo ꝙ poſtillatoꝛ nō ſequit̄ nec illū nec alios: niſi q̄tū ratio ⁊ fides admittūt: imo hi q̄s Burgeñ. pꝛefert Ra. ſa. nō reperiunt̄ fidei plus fauiſſe ⁊ rōni: nec ſcripturā clariꝰ expoſuiſſe q̄ Ra. Sa. vt patebit in locis ſuis.